

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/95/2023
Identifikačné číslo spisu:	6117236694
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6117236694.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu UniCredit Bank Czech republic and Slovakia, a.s., Česká republika, Praha, Želetavská 1525/1, konajúceho na území Slovenskej republiky prostredníctvom UniCredit Bank Czech republic and Slovakia a.s., pobočka zahraničnej banky, Bratislava, Šancová 1/A, IČO: 47 251 336, zastúpeného advokátskou kanceláriou ALTER IURIS, s.r.o., Bratislava, Tolstého 9, IČO: 36 708 771, proti žalovaným 1/ D.. T. P., narodenej XX. I. XXXX, H.Ž., P. X/XX a 2/ E. Š., narodenému XX. N. XXXX, U.Š., D. XXX/X, obidvom zastúpeným advokátom JUDr. Tomášom Turcsányim, Košice, Krmanova 14, o zaplatenie 14.393 eur s príslušenstvom, vedenom na bývalom Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36Csp/34/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 07. decembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/86/2021 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 1/ a žalovanému 2/ p r i z n á v a spoločne a nerozdielne voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1.1. (Od 01. júna 2023 bývalý) Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2021 sp. zn. 36Csp/34/2018 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 899,39 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.502,60 eur od 5.8.2017 do 12.3.2019, zo sumy 14.374,30 eur od 13.3.2019 do 12.4.2019, zo sumy 13.874,30 eur od 13.4.2019 do 14.5.2019, zo sumy 13.374,30 eur od 15.5.2019 do 12.6.2019, zo sumy 12.874,30 eur od 13.6.2019 do 12.7.2019, zo sumy 12.374,30 eur od 13.7.2019 do 13.8.2019, zo sumy 11.874,30 eur od 14.8.2019 do 12.9.2019, zo sumy 11.374,30 eur od 13.9.2019 do 14.10.2019, zo sumy 10.874,30 eur od 15.10.2019 do 12.11.2019, zo sumy 10.374,30 eur od 13.11.2019 do 12.12.2019, zo sumy 9.874,30 eur od 13.12.2019 do 14.1.2020, zo sumy 9.374,30 eur od 15.1.2020 do 12.2.2020, zo sumy 8.874,30 eur od 13.2.2020 do 12.3.2020, zo sumy 8.374,30 eur od 13.3.2020 do 15.4.2020, zo sumy 7.874,30 eur od 16.4.2020 do 14.5.2020, zo sumy 7.374,30 eur od 15.5.2020 do 12.6.2020, zo sumy 6.874,30 eur od 13.6.2020 do 14.7.2020, zo sumy 6.374,30 eur od 15.7.2020 do 12.8.2020, zo sumy 5.874,30 eur od 13.8.2020 do 14.9.2020, zo sumy 5.374,30 eur od 15.9.2020 do 13.10.2020, zo sumy 4.874,30

eur od 14.10.2020 do 12.11.2020, zo sumy 4.374,30 eur od 13.11.2020 do 15.12.2020, zo sumy 3.874,30 eur od 16.12.2020 do 12.1.2021, zo sumy 3.374,30 eur od 13.1.2021 do 12.2.2021, zo sumy 2.874,30 eur od 13.2.2021 do 12.3.2021, zo sumy 2.374,30 eur od 13.3.2021 do 13.4.2021, zo sumy 1.874,30 eur od 14.4.2021 do 12.5.2021, zo sumy 1.374,30 eur od 13.5.2021 do 12.6.2021, zo sumy 874,30 eur od 13.6.2021 do zaplattenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, konanie o zaplattenie sumy 13.000,00 eur zastavil, žalobu v časti o zaplattenie sumy 500 eur zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že strany sporu uzatvorili dňa 28. 8. 2014 zmluvu o úvere č. EZY-CRL-00091385-2014-KOS3-SU, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 31.000 eur za podmienok a spôsobom uvedeným v zmluve a obchodných podmienkach na poskytovanie úverov fyzickým osobám - nepodnikateľom. Z úveru im bez účelového určenia bola poskytnutá suma 25 000 eur a na úhradu jednorazovo splatného poplatku za poistenie schopnosti splácať úver bola odrátaná z výšky poskytnutého úveru suma 6 000 eur. Žalovaní nezaplatili anuitné splátky aj napriek písomnej výzve žalobcu adresovanej osobitne žalovanej 1/ a osobitne žalovanému 2/ zo dňa 17. 6. 2016, preto žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 22. 7. 2016. Celkový nedoplatok z predčasne ukončenej zmluvy ku dňu 4. 8. 2017 bol vo výške 24 399,39 eur, z toho na istine 24 374,30 eur a na úroku do 14. 7. 2017 25,09 eur. Zmluva o úvere spĺňala všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z., argumentácia žalovaných o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru neobstála. Rovnako zmluva neobsahuje ani neprijateľné zmluvné podmienky, nebola zistená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovaných spotrebiteľov.

1.2. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie s poukazom na § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) zdôvodnil tým, že v podstatnej miere úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko u žalovaných zistil dôvody hodné osobitného zreteľa. Sú nimi okolnosti prípadu a postoj žalovaných v spore. Z obsahu spisu aj z vyjadrení strán sporu vyplynulo, že viedli rokovania o mimosúdnom vyporiadaní pred podaním žaloby, ku ktorému napokon nedošlo pre neuzavretie notárskej zápisnice za podmienky úhrady poplatku za spísanie notárskej zápisnice a podpisu v Bratislave. Žalovaní boli ochotní pristúpiť k podpísaniu notárskej zápisnice na hociktorom Notárskom úrade v Košiciach, aby sa im ako spotrebiteľom nenavyšovali výdaje s tým spojené, s čím žalobca nesúhlasil a podmieňoval uzavretie notárskej zápisnice v Bratislave. Tvrdenie žalobcu, že nebolo jeho povinnosťou uzatvárať akúkoľvek notársku zápisnicu, ktorou by sa žalovaným umožnilo splatiť dlžnú sumu v splátkach a že išlo výlučne o ústretovosť pri vyriešení sporu mimosúdnou cestou zo strany žalobcu, nemôže podľa okresného súdu obstať. Niet pochýb, že žalovaní sú ako spotrebiteľia slabšou zmluvnou stranou, ktorá by nemala byť ani po predčasnom zániku zmluvného vzťahu neúmerne zaťažovaná ďalšími výdajmi, pričom žalobca by ako nebanková inštitúcia mal vytvoriť žalovaným také podmienky vyriešenia situácie, ktoré by boli nimi akceptovateľné. Z obsahu spisu tiež vyplynulo, že žalovaní po oznámení predčasnej splatnosti úveru začali úver splácať pravidelnými platbami vo výške 500 eur mesačne, z čoho vyplýva, že boli si vedomí svojho dlhu voči žalobcovi a tento aj splácali. Preto sa okresnému súdu nejavilo spravodlivé priznať náhradu trov konania žalobcovi, ktorému nepriznaním náhrady trov konania nevznikne žiadna ujma, resp. neocitne sa v závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii, nakoľko ide o akciovú spoločnosť s lepšou finančnou situáciou ako majú žalovaní, ktorí by sa naopak mohli dostať do nepriaznivej situácie ohrozujúcej ich základné potreby.

2. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením zo 07. decembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/86/2021 na základe odvolania žalobcu potvrdil rozsudok vo výroku o trovách konania a nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch rozhodnutia nespochybnil, že vzhľadom na to, že žalobe bolo vyhovené a konanie bolo v podstatnej časti zastavené z dôvodov na strane žalovaných, ktorí v tomto rozsahu uhradili pohľadávku po podaní žaloby, vznikol v súlade s § 255 ods. 2 CSP nárok na náhradu trov konania žalobcovi ako vo väčšej miere úspešnej strane voči žalovaným. Odvolací súd považoval za správne úvahy súdu prvej inštancie, ktorý aplikoval § 257 CSP. Okolnosťami, ktoré sú významné pre posúdenie nároku na náhradu trov konania v zmysle § 257 CSP podľa ustálenej súdnej praxe môže byť postup strán sporu v konaní, spôsob, akým pristúpili k vedeniu sporu, charakter povahy sporu a pod. Práve jedna z okolností významných pre aplikáciu § 257 CSP, a to postup strán sporu v konaní, je daná. V konaní správne súd prvej inštancie poukázal na ochotu žalovaných pristúpiť k mimosúdnemu usporiadaniu sporu a vyhnúť sa vedeniu sporu a zvyšovaniu nákladov aj v podobe trov konania. Žalobca nepredložil žiadne relevantné dôvody, ktoré mu

bránili uzavrieť dohodu so žalovanými formou notárskej zápisnice pred začatím súdneho sporu v bydlisku žalovaných v U.. Správne súd prvej inštancie poukázal na spotrebiteľský charakter sporu a zvýšenú ochranu poskytovanú žalovaným spotrebiteľom. O postoji žalovaných svedčí aj fakt, že po začatí súdneho konania pravidelne každý mesiac splácali pohľadávku žalobcu aj v situácii, keď sa súd zaoberal ich námietkami ohľadom výšky pohľadávky. Správne preto súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania prihliadal na snahu žalovaných pohľadávku žalobcu uhradiť, a to pred začatím vedenia konania, ako aj po jeho začatí. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP a nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaní síce boli v odvolacom konaní úspešní, avšak náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Existenciu tzv. vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] odôvodnil tým, že neboli splnené zákonné predpoklady aplikácie § 257 CSP a v prejednávanej veci na strane žalovaných neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalobcovi. Ustanovenie § 257 CSP ako kritérium, ktoré prichádza do úvahy len výnimočne, sa má vykladať reštriktívne. Výlučne okolnosť, že žalovaní sú spotrebiteľia, nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa. V posudzovanom spore došlo podľa žalobcu (ďalej aj „dovolateľ“) k neprimeranému a neúmernému zvýhodňovaniu jednej strany. Okolnosti, ktoré sú meritom veci, nemôžu byť zároveň považované za dôvody hodné osobitného zreteľa (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2018 sp. zn. 17Co/332/2017) tak, ako je tomu v tomto spore. Rovnaký záujem na mimosúdnom vyriešení sporu nemali len žalovaní, ale aj žalobca. Len samotná ochota žalovaných podpísať notársku zápisnicu nepredstavuje ich zámer dlh si následne riadne plniť. Ako postoj strany sporu v konaní nemožno podľa dovolateľa vnímať ochotu uzatvoriť notársku zápisnicu pred začatím súdneho konania, navyše je bezpredmetné, či táto mala byť uzavretá v Bratislave alebo v Košiciach. K úhrade čiastky 394 eur došlo tiež pred začatím súdneho konania. Žalobca poukázal na svoje viaceré pokusy o zmierlivé vyriešenie sporu, napriek ktorým k splateniu dlhu ani k dohode so žalovanými nedošlo. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaní sa k dovolaniu vyjadrili tak, že podmienky aplikácie § 257 CSP naplnené boli, ako vyplýva z úvah súdov prvej aj druhej inštancie premietnutých do odôvodnení ich rozhodnutí. Navrhli zamietnutie dovolania uplatniac si náhradu trov dovolacieho konania. Poukázali na svoju snahu uzatvoriť notársku zápisnicu v Košiciach, aby nedošlo k navyšovaniu ich výdavkov ako slabšej strany sporu. Ak by žalobca umožnil žalovaným splácanie dlhu tak, ako to navrhovali od počiatku, neboli by mu vznikli trovy konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) dospel k záveru o potrebe dovolanie odmietnuť.

6. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na

neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných než dovolateľom uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Ak teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania.

10. V posudzovanom prípade dovolateľ v dovolaní úplne jednoznačne uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ale v súlade s § 431 ods. 2 CSP nešpecifikoval, v čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania predpokladaná v § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ namietal, že aplikáciou § 257 CSP ako nesprávneho zákonného ustanovenia pri rozhodovaní o trovách konania došlo zo strany súdov nižších inštancií k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti však neuvádza v dovolaní žiadne relevantné, resp. vecné argumenty, ale prezentuje nesúhlas a nespokojnosť s rozhodnutiami súdov. V dovolaní v zásade iba cituje uznesenia Ústavného súdu Českej republiky a uznesenie dovolacieho súdu sp. zn. IVObo/2/2021, opisuje skutkový stav veci a poukazuje na vybrané časti odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií, ktoré sú podľa jeho názoru v rozpore so skutočnosťou. Ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nie je možné vyvodiť, v čom dovolateľ vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Dovolateľ tak nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, keďže jasne nedefinoval nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým mu mal odvolací súd v tomto spore znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ v dovolaní uviedol, že odvolací súd (a súd prvej inštancie) nemali aplikovať § 257 CSP, nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017), ktorú dovolateľ uplatnil.

12. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

13. V dovolacom konaní úspešným žalovaným (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd voči neúspešnému žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania, a to vzhľadom na charakter procesného spoločenstva žalovaných spoločne a nerozdielne.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.